

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/4/2014
Identifikačné číslo spisu: 9512100054
Dátum vydania rozhodnutia: 13.05.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Harabin
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:9512100054.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Jany Serbovej, JUDr. Viliama Dohňanského, JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením 13. mája 2015 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Ing. D. F. pre trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom do 31. augusta 1999 a iné, vedenej na Špecializovanom trestnom súde, pracovisko Banská Bystrica pod sp. zn. BB-3T 14/2012, prerokoval dovolanie, ktoré podal obvinený Ing. D. F. proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. novembra 2013, sp. zn. 2To 4/2013, a podľa § 382a, § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por., z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. v znení neskorších predpisov, takto

rozhodol:

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. novembra 2013, sp. zn. 2To 4/2013, a v konaní, ktoré mu predchádzalo,

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. c/, § 322 ods. 3 Tr. por. a § 9 ods. 2, § 8 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom pred 27. januárom 1999 a čl. 6 ods. 3 písm. a/, písm. b/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v neprospech obvineného Ing. D. F..

Napadnutý rozsudok sa zrušuje v odsudzujúcej časti.

Zrušuje sa aj rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo 17. januára 2013, sp. zn. BB - 3T 14/2012, v odsudzujúcom výroku o vine a treste u obvineného Ing. D. F..

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ktoré sa týkajú obvineného Ing. D. F., ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Špecializovanému trestnému súde v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej ako „špecializovaný trestný súd“) zo 17. januára 2013, sp. zn. BB-3T 14/2012, bol obvinený Ing. D. F. uznaný za vinného z trestného činu skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 27. januára 1999 na tom skutkovom základe, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode s Ing. P. L., bývalým generálnym riaditeľom vtedajšieho štátneho podniku Q. X. X., so sídlom v B., F. Z. XX/T. (ďalej aj ako „SPP“) zomrelým 11. januára 1999, a občanom Českej republiky J. I. nar. XX. Z. XXXX ako finančný riaditeľ Q. v priebehu mesiaca september 1998 spoločne s J. I., predsedom predstavenstva Q. U., a.s., so sídlom vo V. (ďalej aj ako „Q.“), ktorý sa už predtým v lete 1998 v H., Česko, v banke Union banka, a.s., so sídlom v H. (ďalej aj ako „UB“) informoval o možnostiach predaja zmeniek vystavených Q., fingovaním obchodnoprávných vzťahov na základe právnych úkonov, ktoré neboli myslené vážne a obchádzali zákon ako kauzálneho pozadia vydania zmeniek bez z ekonomických hľadísk vysvetliteľného titulu vytvoril podmienky na to, aby si UB mohla nárokovať preplatenie vlastných zmeniek Q. na rad Q. indosovaných na UB v celkovej nominálnej hodnote 350 mil. korún českých (ďalej „Kč“), ktoré zmenky v čase ich vydania mali slúžiť ako faktické zabezpečenie úveru pre SPP od SG a neboli kryté aktívami SPP, pričom obžalovaným riadené obchodné a finančné transakcie spočívajúce v prevodoch finančných prostriedkov z absolútne neplatných právnych úkonov a v takisto absolútne neplatných právnych úkonoch o započítaniach pohľadávok zabezpečili prevod Slovenským plynárenským priemyslom si požičaných finančných prostriedkov na SG v sume 350 mil. Kč bez toho, aby sa relevantným a právne účinným spôsobom u SG, na rad ktorých boli zmenky vystavené, zabezpečilo preplatenie SG na UB odplatne indosovaných zmeniek za SPP ako povinného emitenta vlastných zmeniek, a aj za situácie, že by SPP záväzky zo zmeniek a presun požičaných peňazí na SG uznala s cieľom poveriť SG tieto finančné prostriedky v mene a v prospech SPP ďalej investovať do akvizícií, právne nespochybniteľným spôsobom toto obžalovaný nezabezpečil, čím pre prípad naplnenia ktoréhokoľvek z týchto do úvahy prichádzajúcich scenárov ako jediných možných riešení vzniknutej situácie skreslením evidencie vo výkazoch štátneho podniku formou krytia v evidencii nijak nedokumentovaných reálnych úmyslov takisto neevidovanými fiktívnymi a absolútne neplatnými právnymi úkonmi a účtovným nepodchytením vydania vlastných zmeniek v rozpore s organizačným poriadkom SPP, ustanoveniami zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, najmä jeho § 6 ods. 2 a § 21, v rozpore so Smernicou odborného riaditeľa SPP pre financovanie a obchod č. 7/94 týkajúcej sa obehu účtovných dokladov a v rozpore so Smernicou generálneho riaditeľa SPP č. 17/1996 týkajúcej sa zásad a postupov pri uzavieraní obchodných záväzkových zmlúv, výsledkom čoho bolo nezaevidovanie vo výroku uvádzaných zmlúv a cenných papierov podľa zák. č. 563/1991 Zb. o účtovníctve, SG získalo neoprávnené výhody v konečnom dôsledku spôsobujúce obzvlášť závažnú poruchu v chode národného hospodárstva.

Výtvorenie podmienok vzniku takejto situácie spočívalo v tom, že obvinený spoločne s J. I. požadovali od UB, zastúpenej Ing. P. L. a Ing. D. V., poskytnutie peňažných prostriedkov ako finančného úveru pre Q. prostredníctvom ich výplaty firme Q., ktorá sa mala na základe prezentovanej dodávateľskej zmluvy stať vlastníkom zmeniek od Q., na základe čoho bol 22. septembra 1998 úverovým odborom UB udelený súhlas s poskytnutím peňažných prostriedkov vo výške 350 miliónov Kč za odkúpenie zmeniek vystavených SPP, a následne obvinený za SPP na strane kupujúceho a J. I. ako zástupca SG na strane predávajúceho uzavreli a podpísali zmluvy obchádzajúce zákon datované 29. septembra 1998, a síce na kúpu bližšie nešpecifikovaných technologických zariadení v celkovej hodnote 350 mil. Kč, a na uzavretie budúcej zmluvy k prevodu cenných papierov vo firme Sloznaft, a.s., a súčasne aj podpísali dodatky k predmetným zmlúvám, ktorými bolo dohodnuté odstúpenie od nich, a síce s vyznačeným dátumom 12. november 1998 k zmluve o kúpe technologického zariadenia a s dátumom 1. december 1998 k zmluve o budúcej zmluve týkajúcej sa prevodu cenných papierov, pričom v zmluve o budúcej zmluve bola dohodnutá kúpna cena predávaných akcií 350 miliónov Kč a v zmluve o kúpe zariadenia boli ako zábezpeka kúpnej ceny označené vlastné zmenky Q. na rad Q. v počte 5 kusov každá na 70 mil. Kč, koľko zmeniek bolo v B., v sídle Q., Ing. P. L. ako vtedajším generálnym riaditeľom Q. s dátumom 28. september 1998 podpísaných pred notárkou, bez vyplnenia dátumu splatnosti a bez rekta doložky a tieto zmenky 29. septembra 1998 v budove SPP prevzal od obžalovaného po podpísaní protokolu o odovzdaní a prevzatí zmeniek Ing. P. L. zástupca UB E. N., následne s dátumom 6. október 1998 a miestom podpisu V., Česko, J. I. ako zástupca Q. podpísal s UB, zastúpenej Ing. D. V. a Ing. P. B. zmluvu o podmienkach prevodu zmenky, v zmysle ktorej tieto zmenky (hoci mali podľa predstieranej

kúpnej zmluvy byť zabezpečovacími zmenkami, a po ich vystavení bez obchodnej kauzy v rozpore so zákonom č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, neboli ani vôbec zaúčtované do majetku Q., a Q. ako vyznačený zmenkový veriteľ ich vôbec neprevzala, pričom v zmysle podpísaného dodatku o odstúpení od zmluvy mala určenú povinnosť zmenky vrátiť Q., o čom UB nemala vedomosť) boli rubopisom indosované a prevedené na UB za peňažnú sumu vo výške 324.204.712,30 Kč, ktorá bola vyplatená 7. októbra 1998 na účet obchodnej spoločnosti Q., vedený v UB, číslo XXXXXXXXXXX/XXXX.

Špecializovaný trestný súd mu uložil podľa § 125 ods. 3, § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák., trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a 2 mesiace so zaradením na jeho výkon do 1. nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. mu uložil aj trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze podnikat', pôsobiť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je podnikanie alebo vykonávať z iného právneho dôvodu pôsobnosť takého orgánu v trvaní 7 rokov.

Podľa § 285 písm. b/ Tr. por. bol obvinený Ing. D. F. oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR Bratislava, sp. zn. VII/1 Gv 51/08 - 98 z 24. apríla 2012, pre skutok v bode II, obžalobou kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 248 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom do 31. augusta 1999 na tom skutkovom základe, že

4. decembra 1998 v X., Česká republika, v budove A. B., a. s., na základe vzájomnej dohody s J. I., samostatne trestne stíhaným pre daný skutok v Českej republike, ako finančný riaditeľ Q., s vedomím, že v septembri popodpisoval za SPP fiktívne zmluvy s J. I., zástupcom SG, že mu 6. novembra 1998 bolo zrušené oprávnenie podpisovať v mene SPP akékoľvek obchodné prípady a že SPP v skutočnosti nemala žiadne peňažné záväzky voči spoločnosti Q. U. ani voči osobe J. I., keďže sa ani nedodalo technologické zariadenie ani sa neuzavrela zmluva o prevode akcií v akciovej spoločnosti Slovnaft, poukázal prevodným príkazom z účtu Q., vedeného pod číslom XXXXXXXXXXX/XXXX, ku ktorému mal zriadené dispozičné právo, peňažnú sumu 10.000.000 USD na osobný účet J. I., číslo XXXXXXXXXXX/XXXX vedený v A. B., a. s., a následne v Prahe, Česko, na zakrytie uvedenej transakcie podpísal s J. I. tzv. dohody o vzájomnom finančnom vysporiadaní záväzkov s dátumom 4. december 1998 medzi Q. a Q. s dátumom 3. december 1998 medzi Q., Q. a U. XX, a. s., v ktorých boli uvedené nereálne pohľadávky, čím spôsobil Slovenskému plynárenskému priemyslu, š.p., v súčasnosti Q. X. X., a. s., škodu vo výške 10 miliónov USD (v prepočte kurzom zo 4. decembra 1998 360.680.000 Sk, čo je fixným kurzom 11.972.382,66 Eur), pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. odkázal poškodenú stranu Slovenský plynárenský priemysel, a. s., IČO XXXXXXX so sídlom F. Z. XX/T., B. s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 19. novembra 2013, sp. zn. 2To 4/2013, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o vine v odsudzujúcej časti a vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného Ing. D. F. za vinného z pokusu trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 9 ods. 2, § 8 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom pred 27. januárom 1999 na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej vzájomnej dohode s Ing. P. L., riaditeľom vtedajšieho štátneho podniku Q. X. X., so sídlom v B., F. Z. XX/T. (ďalej len „Q.“), zomrelým 11. januára 1999 a ďalšími osobami o následne popísanom postupe, ako finančný riaditeľ Q., Ing. F. za Q. na strane kupujúceho a J. I., predseda predstavenstva Q. U., a. s., so sídlom vo V., Česká republika (ďalej len „Q.“), za Q. na strane predávajúceho podpísali listinu datovanú 29. septembra 1998 nazvanú ako zmluva o kúpe technologického zariadenia v celkovej hodnote 350 mil. Kč, a v opačnej pozícii, teda J. I. za Q. ako kupujúceho a D. F. za Q. ako predávajúceho podpísali listinu datovanú 29. septembra 1998 nazvanú ako zmluva o uzavretí budúcej zmluvy o prevode cenných papierov vo firme Slovnaft, a. s., v hodnote akcií 350 miliónov Kč, a súčasne aj podpísali dodatky k predmetným zmluvám, ktorými bolo dohodnuté odstúpenie od nich, a síce s vyznačeným dátumom 12. novembra 1998 k zmluve o kúpe technologického zariadenia a s dátumom 1. decembra 1998 k zmluve o uzavretí budúcej zmluvy o

prevode cenných papierov, pričom v zmluve o kúpe technologického zariadenia boli ako zábezpeka do zaplatenia kúpnej ceny označené vlastné zmenky SPP v počte 5 kusov, ktoré mali byť podľa dodatku k zmluve o kúpe technologického zariadenia vrátené SPP, tieto zmenky boli v Bratislave, v sídle Q., Ing. P. L. ako vtedajším riaditeľom Q. s dátumom 28. september 1998 podpísané pred notárkou, bez vyplnenia dátumu splatnosti a bez rekta doložky a vystavené v mene Q. na rad spoločnosti Q., každá v hodnote 70 miliónov Kč, a to v rozpore s § 2 ods. 1, § 6 ods. 1, § 19 ods. 3 a § 21 zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku vo vtedy účinnom znení, vystavené zmenky neboli vôbec zanesené do účtovnej evidencie SPP a tieto zmenky 29. septembra 1998 v budove Q. prevzal od Ing. D. F. po podpísaní preberacieho protokolu Ing. P. L. zástupca banky R. banka, a.s., so sídlom v H., Česká republika (ďalej len „R.“) E. N., do úschovy a následne s dátumom 6. októbra 1998 a miestom podpisu V., Česká republika, J. I. ako zástupca SG predmetné zmenky indosoval rubopisom na UB a podpísal s UB, zastúpenej Ing. D. V. a Ing. P. B., listinu nazvanú ako zmluva o podmienkach prevodu zmenky, podľa znenia ktorej dotknuté zmenky Q. previedla na R. za peňažnú sumu vo výške 324.204.712,30 Kč, ktorá bola vyplatená 7. októbra 1998 na účet Q., vedený v UB, číslo XXXXXXXXXXX/XXXX, a toto konanie vo vyššie popísanom súhrne bolo podkladom pre následné predloženie zmienok zo strany UB na preplatenie Q. v celej hodnote, na ktorú boli vystavené, teda 350 miliónov Kč, pričom Q. oproti požadovanej sume neobdržal žiadne protiplnenie a preplatením zmienok by mu bola spôsobená škoda vo výške 440.300.000 SK (14.615.282,50 €), avšak k úhrade tejto sumy zo strany Q. nedošlo.

Podľa § 255 ods. 2, § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a 2 mesiace so zaradením na jeho výkon do 1. nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tr. zák. mu uložil trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze podnikat', pôsobiť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je podnikanie alebo vykonávať z iného právneho dôvodu pôsobnosť takého orgánu v trvaní 7 rokov.

Oslobodzujúca časť rozsudku špecializovaného trestného súdu ostala nedotknutá, čím oslobodenie obvineného spod obžaloby pre skutok v bode 2 nadobudlo právoplatnosť.

Špecializovaný trestný súd predložil 11. marca 2014 najvyššiemu súdu dovolanie, ktoré podal obvinený na súde prvého stupňa 13. decembra 2013, proti rozsudku najvyššieho súdu z 19. novembra 2013 z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/, i/ Tr. por. Dovolaciemu súdu boli 14. novembra 2014 a 10. apríla 2015 doručené doplnenia dovolania, v ktorých uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. a súčasne uviedol ďalšie argumenty k už uplatneným dovolacím dôvodom. Uviedol, že rozhodnutím najvyššieho súdu bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, právo na spravodlivý proces a súdnu ochranu, pretože nemohol na zmenu právnej kvalifikácie skutku reagovať, resp. navrhnúť dôkazy na svoju obhajobu. Poukázal na čl. 6 ods. 3 písm. b/, d/ Dohovoru. Odvolací súd postupoval v rozpore s § 322 ods. 3 Tr. por., keď zrušil rozsudok súdu prvého stupňa aj podľa § 321 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a sám vo veci rozhodol bez doplnenia dokazovania. Odvolací súd vytvoril nový skutkový stav, čím znemožnil obvinenému vznášať námietky proti skutkovým zisteniam v dvojinstančnom konaní a porušil právo na spravodlivý proces a súdnu ochranu v zmysle Dohovoru. Počas trestného konania sa mu kládlo za vinu, že škodu spôsobil R. banke avšak odvolací súd po rokoch zistil, že škoda nevznikla, ale hrozilo jej spôsobenie Q.. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. videl v porušení ustanovenia § 125 ods. 3 Tr. zák., pretože jeho konaním nevznikla vážna porucha národného hospodárstva alebo iný obzvlášť závažný následok, čo konštatoval aj odvolací súd. Odvolací súd sa nielenže nevyrovnal s formálnymi znakmi trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku, ale ani so všetkými okolnosťami určujúcimi stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť podľa § 3 ods. 4, § 88 Tr. zák. Pri ukladaní trestov sa odvolací súd nezaoberal zákonnými hľadiskami a obvinenému uložil tresty v rozpore s ich účelom. Nepoužitím ustanovenia § 67 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999 došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/, k/ Tr. por. Ustanovenie § 67 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999 nemožno chápať tak, že vznesením obvinenia pre trestný čin podvodu podľa § 250 Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999 sú splnené podmienky pre prerušenie premlčania aj pre trestný čin skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999, resp. pre pokus trestného činu porušovania povinností pri

správe cudzieho majetku podľa § 255 Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999. Použitie spojenia „o premlčanie ktorého ide“, jasne naznačuje, že sa má na mysli trestný čin, pre ktorý bolo vznesené obvinenie a nie ten, pre ktorý bola neskôr podaná obžaloba, resp. ako ho svojím rozhodnutím kvalifikoval súd. Podľa tejto kvalifikácie skutku sa posudzuje jeho trestnosť aj z hľadiska otázky premlčania trestného stíhania a či nedošlo k prerušeniu premlčania.

Prokurátor sa v zmysle § 376 Tr. por. vyjadril k dovolaniu obvineného. Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. neboli naplnené. Totožnosť skutku bola zachovaná, menila sa len právna kvalifikácia. Skutok bol právne kvalifikovaný ako trestný čin, v obžalobe podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999, v rozsudku súdu prvého stupňa skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999 a v rozsudku odvolacieho súdu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku spolupáchateľstvom podľa § 8 ods. 1, § 9 ods. 2, § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999. Prokurátor v obžalobe dostatočne popísal konanie obvineného, ktoré spočívalo v tom, že po dohode s inými osobami (Ing. L. ako generálny riaditeľ Q., š.p., a R. I. ako predseda predstavenstva Q. U., a.s.) obstaral vyhotovenie piatich zmeniek Q. na rad Q. U., ktoré podpísal zomrelý generálny riaditeľ, a odovzdal ich zástupcovi R. B., s vedomím po predchádzajúcom rokovaní v UB, že táto za predmetné zmenky vyplatí celkovú sumu v uvedených zmenkách zníženú o maržu banky firme Q. U., ktorá sa mala údajne stať vlastníkom zmeniek na podklade uzavretia fiktívnej zmluvy medzi Q. a Q. U. o kúpe technologického zariadenia, pričom zmenky mali byť zabezpečovacími inštitútmi k predmetnej zmluve. Neboli však zaevidované v Q. a v zmysle dodatku o odstúpení od zmluvy (uzavretej ešte toho istého dňa ako jej podpísanie) mali byť vrátené ich výstavcovi Q., voči ktorému sa neskôr snažila uspokojiť Union Banka z úhrady za predmetné zmenky. O tomto skutku bolo vedené pred súdom aj dokazovanie a bola dostatočne preukázaná fiktívnosť kúpnej zmluvy (ktorú dodatkom dokonca zrušili sami aktéri jej podpísania - Ing. F. a J. I.) ako aj predstieraná platnosť zmeniek (zmenky boli vydané na rad spoločnosti Q. U., ktorá ich nikdy riadne a platne neprevzala, čo sa vyžaduje pri eskonte zmenky na rad prvého majiteľa zmenky, a neboli zúčtované v SPP). Trestné sadzby trestných činov sú rovnaké. Stupeň nebezpečnosti konania bol odvolacím súdom v zmysle § 3 ods. 4 a § 88 Tr. zák. riadne a zrozumiteľne vyhodnotený (str. 10 a 21 rozsudku). Opačné tvrdenia dovolateľa sú neopodstatnené. Odvolací súd sa v rozsudku dostatočne zaoberal zásadami, podmienkami a kritériami pre uloženie trestu. Trestné stíhanie sa viedlo 13 rokov, z toho 6 a pol roka prebiehalo prípravné konanie. Trvanie trestného konania ovplyvnila zložitosť prípadu, na posúdenie ktorého bolo v každom štádiu trestného konania potrebné s odbornou starostlivosťou preskúmať spleť fiktívne deklarováných záväzkových vzťahov medzi menovanými podnikateľskými subjektmi, za ktoré vystupovali vzájomne prepojené fyzické osoby, pri vydávaní zmeniek a uzatváraní rozličných zmlúv, a veľký rozsah spisového materiálu a konfrontovať posudzované konanie s platnými zákonmi, ktoré boli porušené (zákon o štátnom podniku a zmenkový a šekový zákon). Pri ukladaní trestu sa prihliadlo na dlhé trvanie konania. V priebehu procesu nenastala prekážka prípustnosti trestného konania. Nedošlo k porušeniu § 67 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 27. januára 1999.

V zmysle § 567j ods. 2 Tr. por. sa na rozhodnutie o dovolaní obvineného aplikoval Trestný poriadok v znení novely zák. č. 262/2011 Z. z.

Dovolací súd (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 369 ods. 2 písm. b/, 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Obvinený využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 Tr. por.). Dovolanie spĺňa podmienky a obsahové náležitosti predpokladané v § 373, § 374 Tr. por.

Dovolací súd zistil, že dovolanie je dôvodné. Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. naplnené boli. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. novembra 2013, sp. zn. 2 To 4/2013, bol u obvineného Ing. D. F. porušený zákon v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. c/, § 322 ods. 3 Tr. por. a § 9 ods. 2, § 8 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom pred 27.

januárom 1999 a čl. 6 ods. 3 písm. a/, písm. b/ Dohovoru v jeho neprospech.

Podľa § 382a Tr. por. dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por.

V zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por., vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší, hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad a ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

V konaní o dovolaní je potrebné starostlivo skúmať opodstatnenosť podaného dovolania, vzhľadom k tomu, že ako mimoriadny opravný prostriedok nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. Konštrukcia a štruktúra jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a/ až n/, resp. aj § 374 ods. 3 Tr. por. podčiarkuje povahu dovolania smerujúceho proti právoplatným rozhodnutiam súdu vo veci samej.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu predpokladá vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Zaručuje sa vo všetkých fázach trestného konania a tvorí rad po sebe idúcich právnych postupov, ktoré sa prelínajú celým konaním. Zmyslom tohto práva je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu. Interpretácia dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. však musí byť oveľa užšia. Nie je ním akékoľvek, resp. každé porušenie práva na obhajobu, ale len také, ku ktorému došlo zásadným spôsobom. Podľa ustálenej súdnej praxe dovolací dôvod v tomto zmysle bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, pri vykonávaní procesných úkonov smerujúcich bezprostredne k rozhodnutiu bez prítomnosti obhajcu a podobne. Dôležité sú konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť indivi-duálne i vo vzájomných súvislostiach.

Odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa aj podľa písm. c/ § 321 Tr. por. z dôvodu pochybností o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy. Napriek tomu, že na verejnom zasadnutí nevykonal žiadny dôkaz na doplnenie skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, čo vyplýva zo zápisnice o verejnom zasadnutí odvolacieho súdu z 19. novembra 2013 a rozhodol sám rozsudkom podľa § 322 ods. 3 Tr. por.

Odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. (§ 322 ods. 3, prvá veta Tr. por.).

Apelačný princíp, ktorý prevažuje v celom odvolacom konaní, je v ustanovení § 321 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obmedzený na prvky kasácie, ktoré spočívajú v tom, že ak vzhľadom k nedostatočným skutkovým zisteniam v napadnutom rozsudku je potrebné vykonať nové dôkazy alebo nanovo overovať určité skutočnosti opakovaním dôkazov už vykonaných, a to v rozsahu a spôsobom nahrádzajúcim činnosť

súdu prvého stupňa, musí odvolací súd po zrušení napadnutého rozsudku vrátiť vec k novému prejednaniu a rozhodnutiu (§ 322 ods. 1 Tr. por.). Pomer medzi oboma stupňami súdov je daný aj tým, že odvolací súd môže meritórne rozhodnúť odlišne od napadnutého rozsudku len vtedy, keď buď znovu vykoná podstatné dôkazy (nie všetky dôkazy predtým vykonané na hlavnom pojednávaní) alebo vykoná dôkazy nové, dosiaľ nevykonané pred súdom prvého stupňa.

Odvolací súd považoval skutkové zistenia súdu prvého stupňa vo vzťahu k odsudzujúcej časti za nejasné, v určitej časti za nesprávne a v niektorých prípadoch za nesprávne skutkovo a právne interpretované. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že hoci považoval rozsah dokazovania za úplný, vykonané dôkazy hodnotil inak ako súd prvého stupňa bez toho, aby nevyhnutné dôkazy predtým zopakoval bezprostredne pred odvolacím súdom.

Čl. 6 ods. 3 písm. a/ Dohovoru zaručuje každému, kto je obvinený z trestného činu, aby bol bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu. Spomínaný článok Dohovoru nehovorí explicitne o situácii, keď došlo k zmene právnej kvalifikácie pri trestných činoch, za ktoré zákon stanovuje rovnaké rozpätie trestnej sadzby (v danom prípade šesť mesiacov až päť rokov), ale výslovne hovorí o povahe a dôvodoch obvinenia. Toto právo nie je obmedzené len na prvotnú informáciu v momente vznesenia obvinenia, ale trvá aj potom. V zmysle čl. 6 ods. 3 písm. b/ Dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby.

V súvislosti s úpravou skutku a zmenou jeho právnej kvalifikácie v odvolacom konaní obvinený namietal porušenie práva na primeraný čas a možnosti na prípravu obhajoby zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b/ Dohovoru. Dovolací súd v tomto smere skúmal, či zmenu v povahe a dôvode obvinenia mohol obvinený predvídať (rozsudok ESLP zo 17. júla 2001 vo veci Sadak a ďalší proti Turecku, č. 29900/96 a ďalšie).

Zo spisu je zrejmé, že trestné stíhanie pre trestný čin podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. začalo 19. januára 2001 vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania ČVS:VKE-2/OVOZTČ-BA-2001 (č. l. 6). Obvinenie z trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. bolo dovolateľovi vznesené na skutkovom základe, ktorý je uvedený v uznesení o vznesení obvinenia z 30. marca 2001 (č. l. 11). Rozsudkom súdu prvého stupňa bol uznaný za vinného z trestného činu skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999 na skutkovom základe uvedenom v rozsudku zo 17. januára 2013, ktorého podstata spočívala v obchádzaní normatívnych právnych aktov zabezpečujúcich správnu evidenciu, za ktorej technické zabezpečenie bol obvinený ako finančný riaditeľ zodpovedný. Vinu u obvineného Ing. F. za trestný čin proti hospodárskej disciplíne vzhľadom k stavu dokazovania a podstate skutku vyslovil samostatne ako vinu iba jedného páchatel'a. Odvolací súd v kontexte procesne nezákonného postupu podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného za vinného z pokusu trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 9 ods. 2, § 8 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom pred 27. januárom 1999, keď považoval účtovné nepodchytenie vydaných zmeniek za súčasť širšieho protiprávneho konania nielen obvineného, ale aj ďalších osôb, ktoré smerovalo ku spôsobeniu škody SPP.

Súdu prvého stupňa sa napriek rozsiahlemu dokazovaniu nepodarilo preukázať vznik škody, jej výšku a poškodeného. Neuvažoval preto ani o kvalifikácii skutku ako trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku. Odvolací súd bez vykonania jediného dôkazu ustálil, že obvinený spoločne s inými porušil zákonom mu uloženú a zmluvne prevzatú povinnosť spravovať cudzí majetok, pričom jeho konanie bezprostredne smerovalo ku spôsobeniu značnej škody. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí nevyplýva, že by odvolací súd pred vyhlásením odsudzujúceho rozsudku obvineného upozornil na zmenu právnej kvalifikácie, čím došlo podľa dovolacieho súdu k porušeniu čl. 6 ods. 3 písm. a/, písm. b/ Dohovoru (rozsudok ESLP z 24. apríla 2007, Juha Nuutinen proti Fínsku, č. 45830/99).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia;

správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V zmysle § 371 ods. 5 Tr. por. dôvody podľa ods. 1 písm. i/ a podľa ods. 3 nemožno použiť, ak porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Dovolací dôvod v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Použitá zákonná formulácia vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Tento dovolací dôvod súvisí s nesprávnou aplikáciou zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu na zistený skutkový stav, ktorým je dovolací súd viazaný alebo nesprávnou aplikáciou iných noriem hmotného práva. Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu.

Trestný čin ako určitú právnu konštrukciu vymedzuje Trestný zákon uzavretým komplexom presne definovaných objektívnych a subjektívnych znakov, ktoré v súhrne vytvárajú skutkovú podstatu trestného činu. Ako sa skutok prejavuje vo vonkajšom svete, definuje predovšetkým objektívna stránka skutkovej podstaty, ktorá je tvorená súhrnom znakov charakterizujúcich konanie a následok vrátane kauzálneho vzťahu medzi nimi.

Trestného činu „Porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku“ podľa § 255 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999 sa dopustí ten, kto inému spôsobí nie malú škodu tým, že poruší podľa zákona mu uloženú alebo zmluvne prevzatú povinnosť opatrovať alebo spravovať cudzí majetok.

Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí takým činom značnú škodu (§ 255 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom do 27. januára 1999).

Objektom ochrany tohto trestného činu sú majetkové práva v najširšom slova zmysle a nepriamo je chránený aj zvláštny vzťah dôvery. Predmetom útoku je cudzí majetok (súhrn všetkých majetkových hodnôt, t. j. vecí, pohľadávky a iné práva a peniazmi ocenené hodnoty). Objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v tom, že páchatel inému spôsobí nie malú škodu tým, že poruší podľa zákona mu uloženú alebo zmluvne prevzatú povinnosť opatrovať alebo spravovať cudzí majetok. Takáto povinnosť, ktorá nemusí byť výslovne označená ako povinnosť spravovať alebo opatrovať cudzí majetok, môže byť uložená zákonom alebo určitou zmluvou. Podstatné je, aby svojím obsahom zodpovedala tomu, čo sa obvykle chápe pod pojmom správa a opatrovanie majetku. Môže byť formulovaná aj ako starostlivosť, obhospodarovanie, nakladanie, hospodárenie, právo robiť úkony s majetkom, prevádzať ho, obchodovať s ním a pod. Povinnosť opatrovať cudzí majetok obsahuje skôr požiadavku jeho ochrany pred znehodnotením, odcudzením, zatiaľ čo povinnosť spravovať cudzí majetok skôr zhiňa aktívnejší prístup povinnej osoby k majetku so širším okruhom majetkových dispozícií. Páchatelom trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku môže byť len fyzická osoba, ktorá je nositeľom zákonom uloženej alebo zmluvne prevzatej povinnosti opatrovať alebo spravovať cudzí majetok.

Odvolací súd nezákonným procesným postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. ustálil, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode s vtedajším riaditeľom Q. a ďalšími osobami, obvinený Ing. F. ako finančný riaditeľ Q. 29. septembra 1998 podpísal za Q. ako kupujúceho, zmluvu o kúpe technologického zariadenia, ktorej súčasťou bola dohoda o zabezpečení kúpnej ceny v podobe vlastných zmeniek Q. na rad Q. v počte 5 kusov každá v hodnote 70 miliónov Kč, v rozpore s § 2 ods. 1, § 6 ods. 1, § 19 ods. 3 a § 21 zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku vo vtedy účinnom znení, vystavené zmenky neboli zanesené do účtovnej evidencie SPP a tieto zmenky 29. septembra 1998 v budove SPP prevzal, od Ing. F. po podpísaní preberacieho protokolu Ing. L., zástupca banky R. B., a.s., so sídlom v H., Česká republika (ďalej len „R.“) N., do úschovy a následne s dátumom 6. október 1998 a miestom podpisu V.,

Česká republika, I. ako zástupca Q. predmetné zmenky indosoval rubopisom na R. a podpísal s R., zastúpenej Ing. V. a Ing. B., listinu nazvanú ako zmluva o podmienkach prevodu zmenky, podľa znenia ktorej dotknutá zmenka Q. previedla na R. za peňažnú sumu vo výške 324.204.712,30 Kč, ktorá bola vyplatená 7. októbra 1998 na účet Q., vedený v R., číslo XXXXXXXXXXX/XXXX, a toto konanie vo vyššie popísanom súhrne bolo základom pre následné predloženie zmeniek zo strany R. na preplatenie Q. v celej hodnote, na ktorú boli vystavené, teda 350 miliónov Kč, pričom Q. oproti požadovanej sume neobdržal žiadne protiplnenie a preplatením zmeniek by mu bola spôsobená škoda vo výške 440.300.000 SK (14.615.282,5 €), avšak k úhrade tejto sumy zo strany Q. nedošlo.

V zmysle zákona o štátnom podniku č. 111/1990 Zb. v znení účinnom do 30. septembra 1999 podľa § 2 ods. 1 podnik je výrobcom tovaru (výrobky, práce a služby), ktorý svoju podnikateľskú činnosť prevádzkuje samostatne na základe hospodárenia na vlastný účet; pritom berie na seba primerané hospodárske riziko.

Podnik hospodári s vecami a majetkovými právami zverenými mu pri jeho založení, a ďalej s vecami a majetkovými právami nadobudnutými v priebehu jeho podnikania. Veci, s ktorými podnik hospodári, sú v štátnom vlastníctve (§ 6 ods. 1).

Riaditeľ riadi činnosť podniku a ako štatutárny orgán koná vo všetkých jeho veciach; zodpovedá za hospodárnosť pri nakladaní s majetkom v správe podniku. Po prerokovaní v rade schvaľuje ročnú účtovnú závierku, rozdelenie použiteľného zisku a základné otázky koncepcie rozvoja podniku (§ 19 ods. 3).

Rada

- a) prerokúva ročnú a mimoriadnu účtovnú závierku a rozhoduje o rozdelení zisku a úhrade strát,
- b) schvaľuje návrh na obstaranie hmotného a nehmotného majetku, v súlade so štatútom,
- c) schvaľuje návrhy na financovanie hmotného a nehmotného majetku úverom v súlade so štatútom,
- d) prerokúva základné otázky koncepcie rozvoja podniku a jeho podnikateľskej činnosti,
- e) dohliada na vedenie a hospodárenie podniku,
- f) kontroluje údaje v účtovných knihách, ako aj ďalších dokladoch,
- g) v odôvodnených prípadoch odporúča zakladateľovi odvolať riaditeľa,
- h) vyjadruje sa k rozdeleniu, zlúčeniu, splynutiu a zrušeniu podniku,
- ch) podáva zakladateľovi polročnú a ročnú správu o hospodárení podniku.

Na prijatie uznesenia rady je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov všetkých členov rady (§ 21).

Z citovaných ustanovení zákona o štátnom podniku odvolací súd vyvodil porušenie zákonom uloženú a u obvineného aj zmluvne prevzatú povinnosť spravovať cudzí majetok. Vzhľadom k zneniu týchto ustanovení a vo svetle procesne nezákonného postupu odvolacieho súdu je tento záver neudržateľný, čím je naplnený aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Odvolací súd porušením ustanovenia § 322 ods. 3 Tr. por. upravujúceho spôsob jeho rozhodovania ako súdu druhého stupňa, v rozpore s povinnosťou v ňom obsiahnutou, nezákonne zasiahol do zisteného skutkového stavu, ktorý vytvoril na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa tým, že bez vykonania akýchkoľvek dôkazov sám menil skutkový stav a dospel k inému právnomu hodnoteniu žalovaného skutku bez toho, aby na to obvineného vopred upozornil, pričom obvinený túto zmenu nemohol predvídať, čím došlo k porušeniu § 321 ods. 1 písm. c/, § 322 ods. 3 Tr. por. a § 9 ods. 2, § 8 ods. 1, 255 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., v znení účinnom pred 27. januárom 1999 a čl. 6 ods. 3 písm. a/.

písm. b/ Dohovoru. Dovolací súd preto na základe § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil vo výroku tohto rozsudku uvedené porušenie zákona v neprospech obvineného. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok odvolacieho súdu v odsudzujúcej časti. Hoci sa vytýkané pochybenia týkajú postupu odvolacieho súdu, v záujme umožniť obvinenému plnú realizáciu Dohovorom zaručených práv za súčasného zachovania dvojínštančnosti konania a nepredlžovania konania, zrušil aj odsudzujúcu časť rozsudku súdu prvého stupňa, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo. Dovolací súd vzhľadom na rozsah

vytýkaných skutkových zistení v rozhodnutí odvolacieho súdu, vrátil vec súdu prvého stupňa na nové prerokovanie a rozhodnutie, pretože v tomto štádiu konania by odvolací súd nahrádzal činnosť prvostupňového súdu. Súčasne zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. V zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. špecializovanému trestnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V rámci nového prerokovania veci sa prvostupňový súd musí vysporiadať so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, najmä skúmať rozsah práv a povinností obvineného ako finančného riaditeľa Q. pri opatrovaní alebo správe cudzieho majetku zo zákona alebo zo zmluvy vzhľadom na možnosti rôzneho rozsahu práv a povinností všetkých dotknutých osôb, ktoré im prináležali. Okrem naplnenia všetkých formálnych znakov skutkovej podstaty trestného činu treba skúmať a komplexne zhodnotiť stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť z hľadísk uvedených v §§ 3 ods. 4, 88 Tr. zák. v znení účinnom pred 27. januárom 1999. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude, aby v novom konaní na základe vykonaných dôkazov dospel k jednoznačnému záveru o naplnení alebo nenaplnení znakov konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu za súčasného rešpektovania

a dodržania práv obhajoby.

V dôsledku chybného výroku o vine nemôže obstať ani výrok o treste. V tejto súvislosti však dovolací súd musí dať za pravdu dovolateľovi aj v tom, že uložené tresty sú neprimerané už vzhľadom na neprimeranú dĺžku konania (uznesenie o vznesení obvinenia z 30. marca 2001) a porušenie práva na spravodlivý proces. Dĺžku konania v danej veci nie je možné ospravedlniť právnou zložitou vecí, pretože platí IURA NOVIT CURIA, t. j. že súd pozná právo. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva pripúšťa, aby porušenie práva na primeranú dĺžku konania bolo kompenzované zastavením trestného stíhania (oslobodením spod obžaloby) alebo zmiernením trestu (rozhodnutie Eckle proti SRN z 15. júla 1982, č. 8130/78 či rozhodnutie Beck proti Nórsku z 26. júna 2001, č. 26390/95).

Neprimeraný trest je negáciou práva, ktorá sa svojou podstatou (negovaním práva) ničím nelíši od trestného činu, pričom páchatel', ktorému toto bezprávie spôsobil štát, nebude mať možnosť dosiahnuť negáciu štátom spôsobenej negácie práva, keďže monopol na trestanie má v rukách štát. V zmysle zákonnej požiadavky primeranosti trestu má byť uložený trest úmerný aj škode, ktorú páchatel' trestným činom spôsobil a nemá páchatel'ovi spôsobiť zbytočné útrapy. Trest ako najzávažnejší zásah štátu do základných ľudských práv páchatel'a nesmie byť ukladaný mechanicky, bez zváženia všetkých okolností konkrétneho prípadu

a pomerov páchatel'a. Z požiadavky primeranosti trestu jednoznačne vyplýva zákaz akéhokoľvek exemplárneho trestania. Uvedené platí aj pri treste zákazu činnosti, ktorý je možné uložiť len vo vzťahu k takej činnosti, v súvislosti s ktorou sa páchatel' dopustil trestného činu s cieľom znemožniť mu, aby v budúcnosti takýto čin spáchal. Táto súvislosť má byť priama, bezprostredná. Pri formulácii trestu zákazu činnosti treba dôsledne zvažovať a náležite odôvodniť jeho vymedzenie tak, aby trest zákazu činnosti nedôvodne nezasahoval do základných práv a slobôd a obvineného bezdôvodne neobmedzoval v práve zabezpečovať finančné prostriedky pre seba, prípadne jeho rodinu výkonom podnikateľskej činnosti. Nemožno pritom opomenúť, že účel zákona o štátnom podniku č. 111/1990 Zb. je iný ako zákony, ktoré upravujú tzv. súkromné podnikanie fyzických a právnických osôb. Podľa Obchodného zákonníka je totiž podnikateľom nielen osoba zapísaná v obchodnom registri, ale aj osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, ako aj fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu. Podnikateľ pri tom vykonáva sústavnú činnosť samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. Zo zásadnej zmeny právnej kvalifikácie odvolacím súdom za súčasného ponechania rovnakého trestu zákazu činnosti bez náležitého a presvedčivého odôvodnenia (str. 24 rozsudku odvolacieho súdu) možno vyvodzovať záver o neprimeranosti trestu.

Úlohou súdu prvého stupňa bude:

- určiť zákonu zodpovedajúce právne posúdenie veci s prihliadnutím na skutočnosti vyjadrené v tomto rozhodnutí, vrátane ustanovení §4 a § 88 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov,
- vyrovnáť sa s dĺžkou trestného konania v súvislosti s prípadným postihom obvineného neopomínajúc v tomto smere ani aktuálnu judikatúru EŠLP,
- reagovať na relevantné skutočnosti, ktoré vyjdú najavo na hlavnom pojednávaní.

Špecializovaný trestný súd je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil. Keďže napadnuté rozhodnutia boli zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného, nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech (§ 391 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

Dovolací súd zdôrazňuje, že oslobodenie obvineného spod obžaloby pre skutok v bode 2 ostalo výkonom rozhodnutia o dovolaní nedotknuté.

Reagujúc na námietky obvineného o neprípustnosti trestného stíhania v dôsledku premlčania dovolací súd uvádza, že inštitút prerušenia premlčania trestného stíhania v § 67 ods. 3 Tr. zák. v znení zák. č. 421/2002 Z. z. stanovuje dve podmienky, ktorých naplnenie počas plynutia zákonom stanovenej premlčacej doby spôsobuje jej prerušenie a tým aj predĺženie, nakoľko prerušením premlčania začína plynúť celá nová premlčacia doba znova (§ 67 ods. 4 Tr. zák.).

Premlčanie trestného stíhania sa prerušuje

- a) vznesením obvinenia pre trestný čin, o premlčanie ktorého ide, ako aj po ňom nasledujúcimi úkonmi policajného orgánu, vyšetrovateľa, prokurátora alebo súdu smerujúcimi k trestnému stíhaniu páchateľa, alebo
- b) ak páchateľ spáchal v premlčacej dobe trestný čin nový, na ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší.

Prerušenie premlčania trestného stíhania je inštitút hmotnoprávnej povahy, ktorý je podmienený procesnými úkonmi vykonávanými podľa ustanovení Trestného poriadku. Prvým úkonom, ktorý spôsobuje prerušenie premlčania, je preto vznesenie obvinenia konkrétnej osobe. Trestný zákon síce používa spojenie „vznesenie obvinenia pre trestný čin, o ktorého premlčanie ide“, avšak túto dikciu zákona je potrebné vykladať tak, že vznesenie obvinenia sa musí týkať toho istého skutku, o akom je následne meritórne rozhodované. Podstatou uznesenia o vznesení obvinenia (ako aj celého trestného stíhania) je opis skutku, ktorý síce vykazuje znaky skutkovej podstaty trestného činu, avšak, na rozdiel od právnej kvalifikácie, sa totožnosť skutku nemôže zmeniť počas celého trestného stíhania (skutok sa môže rôznym spôsobom upravovať, ale totožnosť konania, prípadne totožnosť následku musí zostať zachovaná, t. j. vychádza sa zo zásady, že trestné stíhanie sa vedie o skutku a nie o jeho opise). To, že podstatným pre prerušenie plynutia premlčacej doby je vznesenie obvinenia pre konkrétny skutok a nie pre konkrétny trestný čin, možno vyvodiť z toho, že Trestný poriadok umožňuje zmeniť právnu kvalifikáciu počas celého trestného stíhania a preto nemožno vidieť len v zmene právnej kvalifikácie prekážku prerušenia premlčania trestného stíhania, tak ako sa toho domáhal dovolateľ. V opačnom prípade, by bolo potrebné vzniesť obvinenie vždy, keď dôjde k zmene právnej kvalifikácie, aby sa tak prerušilo plynutie premlčacej doby konkrétneho trestného činu.

Treba pripomenúť i podstatu právnej kvalifikácie skutku, ktorý sa obvinenému kladie za vinu, pričom znaky trestného činu musia vyplývať z vykonaného dokazovania. Je nežiaduce a v rozpore so zákonom tzv. účelové „nadkvalifikovanie“ skutku, t. j. úmyselné zvyšovanie závažnosti skutku. V danej veci však takáto situácia nenastala.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. najvyšší súd nezistil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.